

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/103/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117222506
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7117222506.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a JUDr. Jany Dudíkovej v právnej veci navrhovateľa Ing. I. G.Č., nar. XX.XX.XXXX, bytom v T. na L. X, zastúpeného JUDr. Katarínou Habiňákovou, advokátkou so sídlom v Košiciach na Štúrovej 20 a manželky Mgr. I. G., PhD., nar. XX.X.XXXX, bytom v T. na A. XX, zastúpenej JUDr. Vladimírom Milasom, advokátom so sídlom v Prešove na Masarykovej 13, v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletému P. G., nar. XX.X.XXXX, zastúpenému kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, za účasti Úradu komisára pre deti, o odvolaní manželky proti rozsudku Okresného súdu Košice I zo dňa 15.1.2020 č.k. 11P/136/2017-563 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutých výrokoch o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti otca (výrok III), určení výživného (výrok IV) a úprave styku matky s maloletým dieťaťom (výrok V).

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol takto:

I. Manželstvo účastníkov konania Ing. I. G. a Mgr. I. G. PhD. rod. Y., uzavreté dňa XX.X.XXXX, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu V., vo zväzku X, ročník XXXX, na strane XX, pod poradovým číslom XX r o z v á d z a.

II. Obaja rodičia budú z a s t u p o v a ť a s p r a v o v a ť majetok maloletého dieťaťa.

III. Mal. P. z v e r u j e do osobnej starostlivosti otca.

IV. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 70 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca a to od právoplatnosti výroku o rozvode manželstva.

V. Matka je o p r á v n e n á stretávať sa s maloletým dieťaťom nasledovne:

Každý párný týždeň od piatku od 15,00 hod. do nedele do 18,00 hod., každý nepárný týždeň v utorok od 15,00 hod. do 19,00 hod., štvrtok od 15,00 hod. do 19,00 hod., počas letných prázdnin každý rok v mesiaci júli od 1.7. od 9,00 hod. do 14.7. do 18,00 hod. v mesiaci auguste od 1.8. od 9,00 hod. do 14.8. do 18,00 hod., každý nepárný rok počas vianočných sviatkov od 23.12. od 9,00 hod. do 27.12. do 18,00 hod., každý párný rok od 28.12. od 9,00 hod. do 5.1. do 18,00 hod., počas jarých prázdnin každý nepárný rok od pondelka od 9,00 hod. do soboty do 18,00 hod., počas veľkonočných prázdnin nepárný rok od Veľkonočnej nedele od 9,00 hod. do utorka do 18,00 hod., párný rok od Zeleného štvrtka od 9,00 hod. do soboty do 18,00 hod.

Matka si maloleté dieťa p r e v e z m e v stanovené dni a hodiny pred bytom otca, kde jej tento dieťa odovzdá a vráti na tom istom mieste v stanovený deň a hodinu tak ako bolo uvedené.

VI. Navrhovateľ je p o v i n n ý nahradiť trovy štátu vo výške 537,48 Eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku na účet Okresného súdu Košice I.

VII. Manželka je p o v i n n á nahradiť trovy štátu vo výške 537,48 Eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku na účet Okresného súdu Košice I.

VIII. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

2. Proti výrokom o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti otca - navrhovateľa (výrok III), určení výživného (výrok IV) a úprave styku (výrok V) podala manželka (matka) v zákonnej lehote odvolanie a navrhla, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie alebo aby zmenil napadnuté výroky tak, že na čas po rozvoде zverí maloletého P. do jej osobnej starostlivosti, upraví styk otca s maloletým každý páry víkend od piatka od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod., každý nepárny týždeň v utorok od 16.00 hod. do 19.00 hod. a štvrtok od 16.00 hod. do 19.00 hod., počas letných prázdnin každý rok v mesiaci júl od 1.7. od 9.00 hod. do 14.7. do 18.00 hod., v mesiaci august od 1.8. od 9.00 hod. do 14.8. do 18.00 hod., každý nepárny rok počas vianočných sviatkov od 23.12. od 9.00 hod. do 27.12. do 18.00 hod., každý páry rok od 28.12. od 9.00 hod. do 5.1. do 18.00 hod., počas jarných prázdnin každý nepárny rok od pondelka od 9.00 hod. do soboty do 18.00 hod., počas veľkonočných prázdnin v nepárny rok od Veľkonočnej nedele od 9.00 hod. do utorka do 18.00 hod., páry rok od Zeleného štvrtka od 9.00 hod. do soboty do 18.00 hod., zároveň zaviazá otca prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 200 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred počnúc právoplatnosťou rozsudku k jej rukám opakovane do budúcnosti. Alternatívne navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že maloletého zverí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá sa bude realizovať v týždenných intervaloch od piatka od 18.00 hod. do piatka 18.00 hod., pričom počas trvania striedavej osobnej starostlivosti bude otec povinný prispievať na výživu maloletého sumou 150 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred počnúc právoplatnosťou rozsudku k jej rukám opakovane do budúcnosti. Matka odvolanie podala z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch je rozhodnutím učeným na základe neúplne zisteného skutočného stavu veci v dôsledku nevykonania navrhnutých dôkazov, na základe nesprávneho vyhodnotenia vykonaných dôkazov a nesprávneho právneho posúdenia veci. Je v rozpore s najlepším záujmom maloletého a vo vzťahu k nemu je necitlivým a nedôvodne radikálnym. Konajúci súd nevzal vôbec zreteľ na to, že dieťa za konflikt svojich rodičov nijako nemôže a nerozumie jeho príčinám. Poukázala na to, že maloleté dieťa sa cíti bezpečne v prostredí, v ktorom vyrastá. Doteraz to bolo jednoznačne prostredie u nej, ktoré bolo posúdené ako plne vyhovujúce. Ako sporný bol identifikovaný kontakt maloletého s otcom. V záujme zabezpečenia styku maloletého s otcom muselo dieťa opustiť všetko, na čo bolo zvyknuté. Má za to, že zmena je žiaduca, nie však radikálna, nie však u dieťaťa, ale predovšetkým v komunikácii rodičov. V najlepšom záujme dieťaťa je preto využiť dostupné prostriedky na sfunkčnenie komunikácie rodičov a popri tom postupne obnoviť vzťah syna s otcom. Je jednoznačné, že ak sa utlmí konflikt rodičov, obnoví sa ich vzájomná dôvera a dieťa začne otca vnímať pozitívne. Matka ďalej namieta, že úprava styku v napadnutom rozsudku je v rozpore so skutočnosťou, pretože obaja sú pracujúci rodičia s pracovnou dobou, ktorá u nej určite neskončí tak, aby mohla byť pred bytom otca v T. o 15.00 hod., zjavne ani otec tam nebude môcť byť. Ako ideálnejšie riešenie styku sa javí aj striedavá starostlivosť. ňou navrhnutý spôsob striedania je podľa nej praktickou prípravou dieťaťa na styk s druhým rodičom, pretože u dieťaťa nevytvára efekt, že je vytrhnuté z prostredia. Je podľa nej otázne, prečo znalkyňa neporovnala svoje odporúčanie so všeobecne uznávanými výhodami striedavej starostlivosti, ktorá by bola oveľa lepším základom pre obnovenie komunikácie rodičov a najmä prispela by k obnoveniu dôvery rodičov navzájom. Náhle prerušenie silného citového puta dieťaťa k matke nemôže byť na prospech dieťaťa, toľž nie u dieťaťa, ktorému je diagnostikovaný Aspergerov syndróm, závažná reakcia na stres a úzkostná porucha v detstve s progresiou vývinu až do poruchy autistického spektra. Pokiaľ súd nezistil, prečo uvedené absentuje v znaleckom posudku PhDr. E. P. a aká je príčina rozdielov, nemal k náhlejšej a radikálnej zmene pristúpiť. Matka do pozornosti súdu dáva správu zo dňa 19.11.2019 Súkromného centra špeciálnopedagogického poradenstva, z ktorej záveru je možno vytvoriť obraz o tom, že P. nie je bežným dieťaťom. Ďalej poukázala na to, že skutočný stav veci je taký, že o dieťa sa v režime bežnej každodennej starostlivosti starala ona. Otec túto starostlivosť sám

nezabezpečoval ani v čase, keď ako manželia žili spolu. Aj z tohto pohľadu je na prvom mieste obnoviť účinnú komunikáciu rodičov. Je v záujme otca, aby sa postupne o svojom dieťati dozvedal informácie z oblastí, ktoré doteraz zabezpečovala, to znamená aké má alergie, aké užíva lieky, aké má aktuálne návyky, akých lekárov navštevuje. Matka ďalej v odvolaní vysvetľuje, že jej snaha vylúčiť dieťa z kontaktu s otcom v období roka 2018 nebola iracionálna alebo účelová, nakoľko jej bolo odbornými autoritami odporúčané pozastaviť kontakt syna s otcom až do vyšetrenia vecí. Sporný kontakt otca s dieťaťom sa za pomoci rôznych inštitúcií snažili riešiť. Poukázala na to, že dieťa bolo podrobené mnohým úkonom vyšetrenia psychológov, podobne aj rodičia, pričom znalci neuviedli, až na znalkyňu PhDr. E. P., že by konflikt rodičov bolo potrebné riešiť rýznou zmenou výchovného prostredia. Matka ďalej vyčíta neúplnosť znaleckého posudku PhDr. P., pretože nevysvetlila, prečo neuprednostnila striedavú starostlivosť pred zmenou výchovného prostredia. Znalkyňa sa ani okrajovo nezmenila, ako podľa nej bude túto zmenu znášať maloletý, najmä ak ide o dieťa, ktoré má Aspergerov syndróm. Podľa nej súd prvej inštancie rozhodol nesprávne, keď vyhovel návrhu otca na zverenie syna do jeho osobnej starostlivosti, hoci predtým navrhoval striedavú starostlivosť. Otec neuviedol, prečo už striedavá starostlivosť nie je vhodná, ani súd nie. Záujem dieťaťa má prednosť pred subjektívnou predstavou otca o jeho výchovnom pôsobení na dieťa, najmä ak rodič, v tomto prípade otec, si nie je istý jej formou a mení ju. Matka ďalej poukazuje na odsek 33., 34. a 35. odôvodnenia napadnutého rozsudku a opätovne uvádza, že je chybou, že súd nevykonal výsluch MUDr. O. a ani v odôvodnení dostatočne nevyhodnotil obsah listín, ktoré obsahujú jej odborné zistenia, konkrétne ide o lekárske správy zo dňa 12.8.2019, 10.12.2019 a 7.1.2020, v porovnaní so znaleckým posudkom zo dňa 6.5.2019, najmä ak sú to závery pozorovaní aktuálnejších a časovo bližších ku dňu, kedy súd rozhodol. Znalkyňa PhDr. P. uvádza klinické interview s maloletým zo dňa 28.1.2019. Súd rozpor medzi záverom MUDr. O. a záverom PhDr. P. nehodnotí a prikláňa sa k jednému bez vysvetlenia, prečo druhé neberie na zreteľ. Tu vníma matka rozhodnutie súdu ako nepreskúmateľné. Znalkyňa podľa nej nepracovala s informáciou, že dieťa má špecifický zdravotný stav, a teda je dieťaťom, ktorého výchova si vyžaduje určité špecifiká, medzi ktoré patrí stabilita výchovného prostredia. Znalkyňa nedáva odpoveď na to, aký dopad má radikálna zmena na vyššie uvedené zistenia. Neodpovedala na otázku, aký dopad bude mať na dieťa, ktoré má vysoko negatívne skóre vo vzťahu k otcovi a vysoko pozitívne k matke (odsek 26). Je nezodpovedané, a preto je znalecké dokazovanie neúplné, či by závery znalkyne boli rovnaké, pokiaľ by brala zreteľ na špecifiká zdravotného stavu dieťaťa, a to stresovú a úzkostnú poruchu a Aspergerov syndróm. Podľa matky by záujem maloletého na pociť bezpečia, istoty a stability najviac naplnilo zachovať dieťa pri nej, budovať kontakt s otcom alebo upraviť celú vec alternatívne aj formou striedavej starostlivosti a pracovať na zlepšení komunikácie oboch rodičov.

3. Kolízny opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice vo vyjadrení k odvolaniu matky odporúča rozhodnúť na základe dostupných dôkazných materiálov s poukazom na najlepší záujem maloletého, pričom poukazuje na skutočnosť, že maloletý je od 31.1.2020 na základe uznesenia Krajského súdu v Prešove č.k. 24CoP/196/2019 zo dňa 14.1.2020, právoplatného dňa 21.1.2020, v starostlivosti otca. Kolízny opatrovník dňa 4.2.2020 uskutočnil rodinné, bytové a sociálne zisťovanie v domácnosti otca, kedy bolo zistené, že otec býva naďalej v kompletne zariadenom trojizbovom byte, čisto udržiavanom. Na otázku, či maloletému je smutnou za matkou, či plače, otec odpovedal, že ani raz neplakal. Od 4.2.2020 maloletý navštevuje Materskú školu na Hroncovej ulici v Košiciach, ktorú si pred nástupom boli s otcom prezrieť. Otec zároveň kolíznemu opatrovníkovi uviedol, že súčasnú situáciu neustále konzultuje s klinickým psychológom PhDr. P., nakoľko je v jeho prvoradom záujme zabezpečenie zdravého psychického a fyzického vývinu maloletého. Ráno o 6.30 hod. ho otec odprevadí do materskej školy, odkiaľ ho vyberá okolo 15.30 hod. do 16.00 hod. Maloletý sa ukladá na spánok v čase medzi 20.30 hod. do 21.00 hod. Dvakrát do týždňa v utorok a v sobotu chodí maloletý korčuľovať do Arény Sršňov. Ako predškolač sa v rámci adaptačného procesu prípravy na povinnú školskú dochádzku zúčastňuje aktivít v rámci ZŠ Hroncova samostatne s otcom, ale aj cestou materskej školy. Vo voľnom čase učí otec dieťa lyžovať, spolu na budúci týždeň absolvujú jarné prázdniny v Tatrách, o čom upovedomí matku. Jeho zdravotný stav je dobrý, jeho pediater je MUDr. E.. Otec ďalej uviedol, že styk matky s maloletým sa realizuje na základe rozhodnutia súdu. Na otázku kolízneho opatrovníka, ako prebehol prvý styk maloletého s matkou, otec odpovedal, že v rámci úzkostlivého privítania matka okamžite dieťa objíme, maloletý odchádza do bytu k hračkám, s otcom sa pozdraví. Prvý víkend podľa vyjadrenia otca matka dieťa na odchod k nemu riadne nepripravila, chcela, aby otec dieťa „vytiahol“ z jej domácnosti, čo otec odmietol a trval na tom, aby matka dieťa priviedla ku dverám, nakoľko nechcel vyvolať emóciu u dieťaťa. Po hodine matka vyviedla dieťa až k autu. Matka sa s dieťaťom lúči dosť dlho, ale keď sa zavrú dvere auta, maloletý okamžite potom, čo zostáva s otcom sám, prepína do iného režimu, na matku si ani nespomenie. Hoci matke sľúbi, že jej bude telefonovať, nezavolá jej.

Ak však dieťa požiadala otca o telefonický kontakt s matkou, otec mu to umožní. Na otázku kolízneho opatrovníka, aká je komunikácia medzi rodičmi, otec uviedol, že spočiatku bola obtiažna a zo strany matky nepriateľská, ale podľa jeho vyjadrenia ho matka pred pár dňami oslovila, či by bolo možné nájsť nejaké nové riešenie, pričom uviedla, že je ochotná sa presťahovať do T.. Otec má v prvom rade na zreteli záujem maloletého dieťaťa. Zároveň uviedol, že je naďalej v pravidelnom kontakte s PhDr. P., s ktorou neustále konzultuje zabezpečovanie starostlivosti o maloletého. Priebeh adaptačného procesu maloletého vo svojej domácnosti dokladoval fotodokumentáciou, na ktorej dieťa pôsobí šťastne. Dňa 25.2.2020 kolízny opatrovník osobne kontaktoval Materskú školu na Hroncovej ul. Riaditeľka školy potvrdila, že maloletý navštevuje škôlku bez problémov, zadaptoval sa primerane jeho veku. Na otázku, či je vhodné z pedagogického hľadiska s dieťaťom v zariadení viesť rozhovor, riaditeľka odpovedala, že to nepovažuje za vhodné. V tejto súvislosti uviedla, že maloletý je zdravé dieťa, ktoré sa v materskej škole cíti komfortne a materská škola robí od začiatku jeho pobytu všetko pre to, aby to bolo v záujme jeho zdravého psychického a fyzického vývinu. Kolízny opatrovník túto skutočnosť rešpektoval, pričom dodal, že otec nemal problém s vedením rozhovoru s maloletým v materskej škole.

4. Úrad komisára pre deti sa vo vyjadrení k odvolaniu plne stotožnil s dôvodmi uvedenými matkou v odvolaní a navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a zveril maloletého na čas po rozvoде do osobnej starostlivosti matky a upravil styk s otcom v zmysle návrhu matky. Má za to, že napadnutý rozsudok výrazne zasiahol do práv maloletého a spôsobil mu traumatizujúci zážitok neakceptovaním jeho duševného zdravotného stavu. Stotožnil sa s námietkami matky vo vzťahu k vypracovanému znaleckému posudku a poukázal na jeho tendenčnosť. Závěry odborných lekárov naopak poukazujú na to, že dieťa trpí závažnou reakciou na stres, úzkosťou odlúčenia v detskom veku a úzkostlivou poruchou z detstva s podozrením na vývin ADHD u detskej osobnosti s aspergeroidnými rysmi. Poukazuje na to, že maloletý je dieťaťom so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami. Je menej vnímavý voči pocitom druhých ľudí a je pre neho náročnejšie správne čítať sociálne situácie. Tento záver vysvetľuje, prečo sa maloletý nechce, resp. prečo nerešpektuje otca a nemá potrebu s ním tráviť čas aj napriek tomu, že otec v jeho živote zohráva nezastupiteľnú úlohu. Má za to, že správanie maloletého k otcovi je podmienené práve jeho psychickým stavom a nie manipuláciou matky. Zároveň poukazuje na to, že v znaleckom posudku absentujú názory pedopsychiatrov a psychológov, pričom odborné vyšetrenia absolvované maloletým boli realizované až po predmetnom znaleckom posudku, pričom závery odborných vyšetrení neboli súdom prvej inštancie vzaté do úvahy. Bez akýchkoľvek pochybností má za to, že dieťa do 10. roku veku primárne potrebuje starostlivosť matky, ktorá prirodzene pripraví dieťa tak po emocionálnej, ako aj osobnostnej stránke. K dohode rodičov nedošlo, nakoľko podmienky matky boli zo strany otca maloletého neakceptovateľné. Došlo však k uzatvoreniu čiastkových dohôd, ktoré sa týkali konkrétnych dátumov, možných stretnutí otca so synom, čo poukazuje na to, že vhodným pôsobením psychológa je možné dosiahnuť pokrok a požadovaný stav tak, aby zostali zachované rodinné putá s obidvoma rodičmi, čo je plne v súlade s článkom 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Úrad komisára pre deti zároveň poukazuje na to, že ak je problém v matke, treba pracovať na odbornej úrovni s ňou a ak je problém v otcovi, tak rovnako je potrebné pracovať s otcom a nie zaťažovať maloletého a už vonkoncom nie zmeniť jeho výchovné prostredie a výkonom rozhodnutia bez akýchkoľvek predchádzajúcich úkonov ho odovzdať otcovi. Ako prílohu k vyjadreniu k odvolaniu matky označil vyšetrenie psychického stavu zo dňa 27.1.2020.

5. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol, aby odvolací súd rozsudok v jeho napadnutých výrokoch potvrdil ako vecne správny, nakoľko napadnuté rozhodnutie bolo vydané na základe úplne zisteného skutočného stavu veci. Súdom pri rozhodovaní, komu zverí maloletého do osobnej starostlivosti, prihliadol na záujem maloletého, pričom dospel k záveru najmä s poukazom na to, že matka nerešpektovala akékoľvek rozhodnutia súdu, ktorými boli upravené práva a povinnosti k maloletému na čas do rozvođu manželstva. Vychádzal zo stanoviska znalkyne PhDr. P., pričom s prihliadnutím na závery tohto znaleckého posudku došlo v priebehu súdneho konania po vyhlásení rozsudku o rozvođu manželstva k výkonu rozhodnutia, v zmysle ktorého bol maloletý odňatý matke a odovzdaný do starostlivosti otca v súlade s právoplatným a vykonateľným súdnym rozhodnutím. Poukázal na to, že k odňatiu maloletého došlo za asistencie znalkyne PhDr. P., ktorá osobne aj v doprovođe matky asistovala pri ceste z G. do T.. Otec umožnil matke, aby doprevádzala maloletého až do jeho domácnosti. Ako dôkaz predložil správu PhDr. P., v ktorej opísala priebeh odovzdávania dieťaťa do domácnosti otca. Pretože znalkyňa bola už v minulosti pri psychologických vyšetreniach s maloletým v osobnom kontakte, požiadal ju, aby sa zúčastňovala terapie a intervencie u maloletého. Zo správy vyplýva, že maloletý P. ešte dňa 31.1.2020 nadviazal so svojim otcom napriek obavám matky bezproblémový kontakt, dieťa s otcom už

pri obede 31.1.2020 nadviazalo spoluprácu, spolupracovalo s ním pri nákupe ošatenia, hygienických potrieb a liekov z dôvodu, že maloletý nebol týmito vecami vybavený v čase jeho odňatia na základe výkonu rozhodnutia. Matka bola prítomná na obede, navštívila domácnosť otca a mohla sa presvedčiť o tom, že maloletému nehrozili v domácnosti otca žiadne obavy, ktoré v odvolaní uvádza. Dieťa sa za veľmi krátku dobu zžilo s prostredím otca, naviazalo s ním bezproblémový kontakt a v jeho domácnosti sa správa bez akýchkoľvek problémov. Počas mesiaca február 2020 sa dieťa stretávalo s matkou v súlade s vydaným rozhodnutím Okresného súdu v Prešove sp.zn. 28P/56/2019 zo dňa 5.2.2020. Dieťa počas úpravy styku u matky prespávalo, pretože predmetná úprava bola od piatku od 16.00 hod. do nedele do 16.00 hod. každý páry víkend a každý kalendárny týždeň vo štvrtok od 16.00 hod. do 19.00 hod. Stretávanie matky s dieťaťom sa uskutočňovalo až do polovice marca 2020 do obdobia vyhlásenej karantény. Maloletý začal navštevovať materskú školu v Košiciach, kde sa už v prvý deň aklimatizoval, našiel si priateľov, škôlku navštevoval rád do doby, kedy došlo k jej uzávieru. Otec poukázal na to, že po vyhlásenej karanténe sa postaral o osobnú starostlivosť o maloletého a prispôbil tomu jeho pracovný čas. Maloletý sa s matkou od 15.3.2020 z jemu neznámych dôvodov nestretol, až neskôr sa dozvedel, že bola hospitalizovaná. Po jej návrate z nemocnice ho kontaktovala s tým, že ešte 25.3.2020 bola v nemocnici. Navrhol jej stretávanie s maloletým v jeho byte tak, aby nedochádzalo k ohrozeniu vírusom Covid 19. Poukázal na to, že tvrdenie matky v odvolaní sa nepreukazuje, prostredie, v ktorom sa dieťa momentálne nachádza, je vyhovujúce, ustálené, dieťaťu známe a jeho adaptácia bola bezproblémová a prirodzená. Dieťa navštevovalo Psychologickú poradňu PhDr. P., ktorá konštatovala už 5.2.2020, že prvý kontakt s dieťaťom po jeho odobratí výkonom rozhodnutia z prostredia matky je bez problémov, dieťa je usmiate, blázní sa. Po absolvovaní terapie sa uskutočnila návšteva v pizzérii v prítomnosti PhDr. P. a jej 9 ročného syna, s ktorým maloletý P. nadviazal bezproblémový kontakt. V detskom kútiku si stavali lego. Zámerom dynamickej terapie v exteriéri bolo najmä posudzovanie aktuálneho kontaktu s okolím a s iným dieťaťom diferenciálnou diagnostikou dieťaťa pre stanovenú diagnózu Aspergerov syndróm a iné znaky špecifikácie sa správania maloletého. Počas terapií neboli zistené žiadne negatívne prvky vzťahu maloletého k otcovi, terapia prebiehala bez problémov, dieťa nadšene poukazovalo na zážitky, ktoré prežilo v spoločnosti otca. Tieto skutočnosti podľa neho len potvrdzujú, že súd prvej inštancie vo veci správne rozhodol. U maloletého neboli zistené žiadne skutočnosti, pre ktoré by zmena výchovného prostredia mala na dieťa pôsobiť stresujúcu až traumatizujúcu. Domnieva sa, že matkina obava o dieťa je neprimeraná. Tvrdenia znalkyne v záveroch znaleckého posudku sa už v súčasnosti v reálnom svete preukázali ako správne. Za veľmi krátku dobu sa rozvinula väzba maloletého na otca a neprejavila sa diagnóza, ktorú matka prezentovala, a to Aspergerov syndróm, reakcia na stres a úzkostná porucha. Otec tvrdí, že skutočný stav je taký, že maloletý je dieťa zdravé, jeho choroby sú primerané veku každého dieťaťa. Nemá žiadne obmedzujúce špecifiká, je pod riadnym lekárskeym dozorom a na odporúčanie PhDr. P. absolvoval psychologické vyšetrenie v psychologickvej ambulancii PhDr. C. Č., PhD. Zo záverov správy zo dňa 18.3.2020 vyplýva, že týmto vyšetrením neboli zistené priekazné znaky svedčiace pre PAS, P. nespĺňa diagnostické kritériá na zaradenie do Aspergerovho syndrómu. Osobnosť je detská, vo vývine, s tendenciou k anxióznemu reagovaniu, t.č. v súvislosti s pandemiou, s diskretnými črtami AS. Dieťa dokáže zdieľať radosť z interakcie. Prílohou vyjadrenia otca k odvolaniu matky je správa psychológa PhDr. Č., PhD. zo dňa 18.3.2020.

6. Matka v odvolacej replike k vyjadreniu navrhovateľa, k vyjadreniu kolízneho opatrovníka a k vyjadreniu Úradu komisára pre deti k jej odvolaniu zotrvala na podanom odvolaní v celom rozsahu. Má za to, že súd prvej inštancie neprihliadol na prejavenu vôľu dieťaťa a nevzal do úvahy skutočnosť, že dieťa na osobu otca nebolo a nie je zvyknuté a je potrebné k jeho osobe prihliadať obzvlášť citlivo, nakoľko trpí Aspergerovým syndrómom. Poukázala na to, že názor dieťaťa a jeho vôľa zotrvať v jej osobnej starostlivosti bola zjavná najmä pri odobratí dieťaťa, kedy tento akt trval niekoľko hodín, dieťa plakalo, kričalo, odmietalo s otcom odísť. Všetci prítomní boli vtedy svedkom prejaveneho názoru dieťaťa a namiesto toho, aby mu nespôsobili ďalšiu traumu, upriamili pozornosť na samotnú matku a túto prinútili k odovzdaniu dieťaťa. Matka súhlasí s vyjadrením Úradu komisára pre deti k odvolaniu. Ďalej uvádza, že vzťah otca so synom sa zrejme nikdy nezlepší, pokiaľ si otec neuvedomí, že iba zmenou vo vlastnom prístupe k synovi a nie autoritatívnym diktátom môže dosiahnuť pozitívne výsledky v správaní sa maloletého. Otec nerešpektuje ani potrebu osobitného prístupu k synovi, keď z jeho návrhu vyplýva, že odmieta akceptovať diagnostické závery lekárov vo vzťahu k nemu. Okrem ochorení diagnostikovaných psychiatrickou MUDr. O. maloletý trpí opakovanými infekciami horných a dolných dýchacích ciest, má zníženú imunitu a od mája 2019 je na podpornej imunostimulačnej liečbe ordinovanej imunoalergológom. Matka v replike opätovne namieta závery znaleckého posudku PhDr. P., ktorý má podľa nej viaceré nezrovnalosti, je nejasne formulovaný a jeho závery sú v rozpore s tvrdeniami

a vyjadreniami v ňom uvedenými. Napr. z vyjadrení otca, ako aj z vyjadrení matky v úvode znaleckého posudku vyplýva, že otec sa o dieťa nikdy nestaral, nepozná jeho denný režim, jeho zdravotný stav, preto nie je zrejmé, na základe čoho u otca znalkyňa vyhodnotila prítomnosť riadnych rodičovských zručností. Matka ďalej namietala, že predmetný znalecký posudok okrem iného obsahuje iné veľkosti písma pri vyzdvihovaní kladov otca a záporov matky. Znalkyňa cituje z posudku č. 92/2018 vypracovaného súdnym znalcom T. veci ohľadom matky, tento ale nie je súčasťou súdneho spisu, nie je prílohou znaleckého posudku a nie je uvedený v podkladoch na vypracovanie. Väčšina charakteristík matky je odpísaná práve z tohto znaleckého posudku T. č. 92/2018, ktorého vyjadrenia sú vytrhnuté z kontextu. Matka opakovane v replike uvádza, že znalkyňa vypracovala znalecký posudok bez znalosti o Aspergerovom syndróme dieťaťa, šetrenie dieťaťa preto uskutočnila nevhodným spôsobom a neprihliadala na osobitné potreby dieťaťa dané jeho diagnózou a teda nedospela k objektívnym záverom. V tejto súvislosti poukazuje na správu z diagnostického špeciálnopedagogického vyšetrenia zo dňa 5.11.2019 vypracovanú Mgr. S. O. zo Súkromného centra špeciálnopedagogického poradenstva, Vodárenská 3, Prešov, v ktorej je uvedené, že P. je dieťa so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami na základe odborných vyšetrení, má narušenú komunikačnú schopnosť, nečistú reč, oslabenia v rámci senzorickej a bilaterálnej integrácie, preto v nasledujúcom školskom roku 2020 - 2021 odporúča začať plniť povinnú školskú dochádzku nástupom do prípravného ročníka základnej školy pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou a vzdelávať ho podľa vzdelávacieho programu pre takýchto žiakov. Matka ďalej poukazuje na vyšetrenie psychického stavu maloletého MUDr. Doc. W. Š.R., NÚDSCH, zo dňa 27.1.2020, ktorý uvádza, že: „Podľa dostupných informácií o doterajšom priebehu vývoja psychiky dieťaťa a z aktuálneho vyšetrenia neodporúčame zatiaľ z psychoprofilaktického hľadiska stretávanie s biologickým otcom, čo sa zhoduje so závermi MUDr. O.. Toho času dieťa nie je na stretávanie sa pripravené. Dieťaťu stretnutia s otcom spôsobujú traumy. Treba zvážiť aj opakované vypočutie dieťaťa pred súdmi, aby sa zabránilo sekundárnej viktimizácii dieťaťa v zmysle CAN syndrómu. U dieťaťa realizovať neurologické, genetické a metabolické vyšetrenie. Pokračovať v špeciálne pedagogickom vyšetrení. Pri pretrvávajúcych konfliktoch odporúča zopakovanie súdnoznaleckých vyšetrení osobností oboch rodičov dieťaťa“. Aj touto správou psychiatra MUDr. Š. sa matka snaží preukázať to, že dieťa na prezverenie otcovi pripravené nebolo. Matka ďalej poukazuje na vyšetrenie PhDr. C. Y., PSYCHO-KLIN s.r.o. so sídlom Levočská 18, Prešov zo dňa 21.1.2020, ktorá uvádza, že vzhľadom k aktuálnemu psychickému stavu, odmietavému postojú dieťaťa k osobe otca, ako aj potrebe zvýšenej starostlivosti vyplývajúcej zo zdravotného oslabenia odporúča ponechať dieťa vo výlučnej starostlivosti matky. Ohľadom scholality dieťaťa odporúča návštevu prípravného ročníka pri Spojenej škole P. Sabadoša v Prešove. Matka ďalej poukazuje na vyšetrenie z Centra špeciálnopedagogického poradenstva Spojenej školy Pavla Sabadoša internátnej na Duklianskej 2 v Prešove zo dňa 29.1.2020, kde Mgr. K. V. v závere správy uvádza, že P. je dieťa so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami vplyvom narušenej komunikačnej schopnosti - dyslália multiplex. Druhá časť diagnostiky (posúdenie školskej zrelosti) mala prebiehať 11.3.2020. Klient sa nedostavil na vyšetrenie. Otec elektronicky zrušil termín, požiadavku o ich služby a odmietol poskytnúť rozhodnutie súdu o zverení do starostlivosti. Matka ďalej poukazuje na správu z diagnostického psychologického vyšetrenia zo dňa 15.2.2020, kde Mgr. B. Y. v závere správy uvádza: „Ide o dieťa s narušenou komunikačnou schopnosťou s diagnózou dyslália multiplex, pričom aktuálne výkony neverbálnych intelektových schopností sú vzhľadom k fyzickému veku nadpriemerné. Samotné posúdenie školskej zrelosti malo byť realizované v dvoch stretnutiach. P. bol prítomný len na jednom z nich v sprievode matky 4.12.2020 (pravdepodobne 4.12.2019 - pozn. odvolacieho súdu), ďalšie stretnutie ohľadom dovyšetrenia sa malo konať 11.3.2020, kedy sa P. nedostavil na vyšetrenie. Otec následne zrušil termín vyšetrenia, ako aj samotnú potrebu a požiadavku o tieto služby. Matka ďalej v odvolacej replike uviedla, že po obdržaní správy PhDr. Č. zo dňa 18.3.2020 doloženej do spisu otcom súdu dokladá stanovisko MUDr. O. zo dňa 1.6.2020, ktorá dlhodobo, t.j. od augusta 2019 pracovala s maloletým a ktorá v závere tejto správy spochybňuje správnosť záverov PhDr. P. a PhDr. Č., pričom za smerodajné by skôr brala vyjadrenie PhDr. C. a MUDr. Š., rovnako názor Mgr. O.. Prílohou odvolacej repliky matky je i správa zo psychologického vyšetrenia PhDr. X. G., Academia Psychologik s.r.o. zo dňa 3.6.2020, ktorá v závere odporúča matke, aby sa uchádzala o získanie dieťaťa do svojej osobnej starostlivosti, najmenej striedavej. Matka v odvolacej replike v bode IV. opätovne uvádza, že maloletý trpí Aspergerovým syndrómom, ktorý mu bol diagnostikovaný a konečne došlo k pochopeniu dieťaťa a jeho špecifik, ktoré doposiaľ ľudia v jeho okolí nevedeli pomenovať. Apeluje na tú skutočnosť, že v čase znaleckého dokazovania nebol syndróm dieťaťa známy, pričom súdna znalkyňa pristupovala k P. ako k zdravému dieťaťu. Podľa matky podstatou jej odvolania nie je snaha o znemožnenie styku dieťaťa s otcom. Pokiaľ by tento prejavoval skutočný záujem o styk s dieťaťom, bol by podľa nej ich vzájomný vzťah na podstatne inej úrovni ako je tomu dnes. Preto je toho názoru, že pre maloletého je najvhodnejšie

ponechať styk otca s maloletým neupravený, na rozhodnutí maloletého, ktorý vie posúdiť, kedy sa s ním chce stretávať. Maloletý nebol pripravený na separáciu od nej, túto znáša extrémne zle. Na vystaňovanie sa z jemu známeho prostredia reagoval úzkostne a citlivo. Matka v odvolacej replike opätovne považuje znalecký posudok PhDr. P. za neodôvodnený až tendenčný, nakoľko znalec nie je oprávnený podať stanovisko vo veci zverenia maloletých detí jednému z rodičov. Znalčka odporučila zveriť dieťa do osobnej starostlivosti otca, aj keď otec žiadal striedavú starostlivosť. Je podľa nej paradoxné, že po vypracovaní návrhu rodičovskej dohody otec s návrhom na striedavú starostlivosť nesúhlasil, rovnako ako s ponechaním dieťaťa v starostlivosti matky. Na postup znalkyne podala sťažnosť na Ministerstve spravodlivosti SR, konečný verdikt jej doručený doposiaľ nebol. Matka ďalej namietala, že PhDr. P. sa zúčastnila výkonu rozhodnutia dňa 31.1.2020 na Okresnom súde Prešov. Matka nemá vedomosť o tom, za akých okolností a z akých dôvodov bola rovnaká znalčka prítomná v konaní o výkon rozhodnutia sp.zn. 29Em/2/2020, nakoľko súdom v tomto konaní nebola ustanovená ako znalčka. Ďalej poukázala na to, že PhDr. P. po odobratí maloletého zo starostlivosti matky aj napriek jeho nevoli, o čom svedčí súdom vyhotovený videozáznam, ktorý matka prikladá do spisu, cestovala do T. spolu s otcom, jeho právnou zástupkyňou, maloletým a matkou. Po ceste sa otec zastavil pre syna PhDr. P. v škole a následne pozval znalčku so synom na spoločný obed, pri ktorom sledovali skrúšenosť matky a syna P., aj keď tvrdia opak. Matka namietala zaujatosť znalkyne pre existenciu nadštandardných vzťahov s navrhovateľom. PhDr. P. dodnes ošetruje maloletého P. bez súhlasu matky, aj po ukončení znaleckého dokazovania ponúka čiastkové správy, ktoré so predkladané súdu, čo celé považuje za smerované v prospech otca a nie v prospech objektívneho posúdenia vecí. Matka ďalej namietala, že otec nie je schopný sa o dieťa postarať z dôvodu vysokej pracovnej vyťaženia, pričom v prílohe repliky predkladá prehľad programu otca v mesiaci február 2020, pričom počas jeho pracovnej zaneprázdnenosti sa o dieťa stará cudzia žena. Otec prehliada dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav maloletého syna, z dôvodu ktorého bola matka na predĺženej rodičovskej dovolenke do jeho šiestich rokov. Dáva súdu do pozornosti, že synovi sa vrátili tiky v oblasti očí, ktorými trpel vo veku 3,5 roka po návštevách u otca. Rovnako namietala, že otec neprihliada na špeciálne výchovnovzdelávacie potreby maloletého, čo pripomenovala v súdnom konaní 30P/24/2020 na Okresnom súde Prešov v konaní o zrušenie výchovného opatrenia dňa 16.6.2020, kde bola prítomná iba právna zástupkyňa otca, nakoľko otec zapísal syna do 1. ročníka na ZŠ Hroncova 23, Košice. Podľa matky maloletý z hľadiska odborníkov je dieťa s narušenou komunikačnou schopnosťou a poruchou koncentrácie, preto by mal mať v škole bežného typu vypracovaný individuálny výchovnovzdelávací program, prípadne prideleného asistenta. Poukázala na to, že po ústnej dohode s otcom maloletého sa ako účastník správneho konania o zápise dieťaťa do 1. ročníka neodvolala a výber školy ponechala na zodpovednosť otca. Zdôraznila, že v najlepšom záujme dieťaťa otcovi po podaní odvolania ponúkla model striedavej starostlivosti, vyhotovili dohodu. Zo strany otca však bola odmietnutá ako predčasné riešenie. Matka žiada súd, aby vôbec nebral zreteľ na komplexnú správu PhDr. P., ktorá sa terapeuticky venuje synovi a otcovi od 31.1.2020, pretože má vážne pochybnosti o objektívnosti záverov PhDr. P., pretože iné závery ako prezentuje v komplexnej psychologicko-terapeutickej správe z terapií a intervencie by boli popretím správnosti jej znaleckého posudku a terapeutických postupov. Matka nespochybňuje možnú prospešnosť terapií, ale objektívne posúdenie vecí PhDr. P. za týchto okolností v žiadnom prípade vykonať nemôže. Paradoxné je, že PhDr. P. v komplexnej správe zväžila vyšetrenie P. na Aspergerov syndróm, hoci pri vypracovaní znaleckého posudku s ním vôbec nepracovala a nebrala do úvahy lekárske správy a odborné vyjadrenia, ktoré o jeho prítomnosti hovorili. Matka v závere odvolacej repliky uviedla, že jej komunikácia s otcom maloletého je prísne formálna a veľmi stručná. Prílohou odvolacej repliky matky je fotodokumentácia otcovho bytu (č.l. 679 až 680), fotografie dieťaťa a matky (č.l. 681 až 682), odpoveď Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky na podnet adresovaný matke zo dňa 3.9.2019 (č.l. 683), oficiálny program primátora (č.l. 684), správa z diagnostického špeciálnopedagogického vyšetrenia zo dňa 29.1.2020 Spojenej školy Pavla Sabadoša internátnej, Duklianska 2, Prešov (č.l. 690), správa z diagnostického psychologického vyšetrenia zo dňa 4.12.2019 Spojenej školy Pavla Sabadoša internátnej, Duklianska 2, Prešov (č.l. 691), oznámenie zo dňa 4.12.2019 Spojenej školy Pavla Sabadoša internátnej, Duklianska 2, Prešov (č.l. 692), vyšetrenie psychického stavu maloletého P. zo dňa 27.1.2020 - ide o správu doc. MUDr. W. Š., CSc. (č.l. 693), lekárska správa - nález MUDr. O. zo dňa 1.6.2020 (č.l. 695), správa z kontrolného psychologického vyšetrenia zo dňa 21.1.2020 vypracovaná spoločnosťou PSYCHO-KLIN s.r.o., PhDr. C. Y., Prešov, Levočská 18 (č.l. 698), správa o priebehu poradenstva vypracovaná Acadiou Psychologik s.r.o., Vinohradská 64, Šenkvice zo dňa 3.6.2020 (č.l. 699) - Mgr. X. G., Ph.D., žiadosť o zápis dieťaťa do 1. ročníka základnej školy (č.l. 700).

7. Matka dňa 8.7.2020 doručila súdu prvej inštancie prílohu svojej odvolacej repliky, a to fotografie maloletého, ktoré ako dôkazný materiál vypovedajú o duchovnom živote maloletého v čase prítomnosti s ňou, ako aj nahrávku z výkonu rozhodnutia o odňatí maloletého dieťaťa matke a jeho zverení otcovi realizovaného Okresným súdom v Prešove dňa 31.1.2020.

8. Otec v odvolacej duplike zotrváva na všetkých svojich doterajších prednesoch, písomnostiach, podaniach a najmä na vyjadrení k odvolaniu matky. Jeho jediným cieľom je zabezpečiť starostlivosť o maloletého tak, aby boli rešpektované všetky jeho práva, ako aj garantované práva na ochranu v súlade so všetkými právnymi normami, najmä Európskym dohovorom o ľudských právach a judikatúrou. Pokiaľ matka uvádza, že názor dieťaťa a jeho vôľa bola zjavná pri jeho odobratí, je potrebné uviesť, že od konca januára 2020 prešlo niekoľko mesiacov, z čoho možno usúdiť, či zmena umiestnenia dieťaťa bola zmenou v záujme maloletého. Otec zdôrazňuje, že maloletý P. sa na nové prostredie bez problémov aklimatizoval. Matka vychádza z lekárskeho správ, ktoré nekorešpondujú s aktuálnym stavom dieťaťa. Maloletý bol niekoľkokrát vyšetrený v priebehu súdnych konaní lekármi, ktorých oslovila matka a ktorí stanovili diagnózu tvrdiac, že maloletý nie je bežným dieťaťom a že má určité špecifiká. Ani komisárka pre deti ani matka sa nezaoberali otázkou, či tento stav je skutočne objektívny a či poruchy v správaní v čase, keď sa maloletý nachádzal v osobnej starostlivosti matky, neboli zapríčinené aj samotným prístupom matky. V snahe zabezpečiť dôkazy, že dieťa má určité špecifiká a trpí závažnou poruchou na stres a úzkostlivou poruchou, matka vyhľadávala ošetrovúcich lekárov, ktorí jej vydávali lekárske potvrdenia so závermi, ktoré jej vyhovovali. Od zmeny výchovného prostredia sa však u dieťaťa neprejavujú žiadne špecifiká, ktoré by mali mať pôvod v Aspergerovom syndróme. Dieťa aj doteraz má s matkou dobrý vzťah, navštevuje ju. Matka sa však nevie stotožniť s rozhodnutím súdu, že dieťa jej bolo odňaté a to je dôvod, pre ktorý nepretržite zabezpečuje ďalšie dôkazy. Poukázal na to, že pokiaľ dieťa bolo v osobnej starostlivosti matky, za celé obdobie tieto tzv. informácie pred ním zatajovala, neinformovala ho o zdravotnom stave maloletého. Až v minulom roku súdu predložila potvrdenie od lekárky, že sa prejavila takáto diagnóza. Otec poukázal na to, že aj on navštívil odborníka a žiadal ho o vyšetrenie zdravotného stavu maloletého v súvislosti s tvrdením, že trpí na Aspergerov syndróm. Kontaktoval aj detskú lekárku v Prešove, ktorá mala v starostlivosti maloletého v čase, keď bol v osobnej starostlivosti matky a túto lekárku vyhľadala matka. Potvrdila, že pri kontakte s maloletým nezistila, že by maloletý trpel závažnou reakciou na stres a že ide o dieťa s poruchou autistického spektra. Otec sa domnieva, že práve skutočnosť, že matka s maloletým bez predchádzajúceho oznámenia opustila spoločnú domácnosť v T. a od jesene 2017 až do januára 2020 sa trvale zdržiavala v G., pričom vyjmúc obdobie januára 2018 nemal možnosť sa s maloletým vôbec stretávať, a teda nemohol mu spôsobovať akékoľvek stresy, práve toto náhle odlúčenie od neho, zmena výchovného prostredia a vplyv matky na dieťa spočívajúci najmä v bránení kontaktu medzi dieťaťom a otcom boli spúšťačom správania, o ktorom matka tvrdí a ktoré malo byť spozorované pri rôznych vyšetreniach. Je toho názoru, že úmysel matky bol pravdepodobne motivovaný tým, že ak bude preukázaný Aspergerov syndróm, môže byť z tohto hľadiska iný prístup k výchovnému prostrediu, čo však podľa jeho názoru bolo matkou vykonštruované a nepravdivé. Podľa otca komisárka pre deti zjavne jednostranne a neobjektívne hodnotí situáciu na strane maloletého. Takéto stanovisko je neopodstatnené a nie je možné záver vyvodiť z listín a dôkazov zabezpečených v súdnom konaní. Navrhuje, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

9. Matka podaním doručeným súdu dňa 23.2.2021 oznámila, že v súčasnosti má trvalý pobyt v T. na adrese A. XX, pričom trvalo pracuje v Košiciach na Okresnom úrade Košice, odbore školstva. Ako matka naplnila všetky podmienky, za ktorých je možné v celom rozsahu vyhovieť jej návrhu, aby bol syn zverený do jej osobnej starostlivosti, pri uľahčení styku otca so synom, alternatívne do striedavej starostlivosti rodičov, ako si ich stanovil otec dieťaťa. Uviedla, že syn sa jej prítomnosti čoraz intenzívnejšie dožaduje, chce byť s ňou, po pobyte u nej sa nechce vrátiť k otcovi.

10. Výroky rozsudku súdu prvej inštancie I, II, VI, VII a VIII odvolaním napadnuté neboli, nadobudli právoplatnosť, preto neboli predmetom preskúmania v odvolacom konaní (ust. § 367 ods. 2 CSP).

11. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením

napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

14. Odvolací súd dospel k záveru, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli zistené a preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvede, v dôsledku čoho ani odvolací súd nemal pochybnosti o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch a zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, a teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. V tomto prejednávacom prípade súd prvej inštancie dôsledne vykonal dokazovanie a úplne zistil skutočný stav, ktorý následne správne právne posúdil, pričom jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a ani neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

15. Na zdôraznenie správnosti dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvede odvolací súd dodáva (§ 387 ods. 2 CSP), že záujmom maloletého dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti oboch rodičov a len ak to nie je možné, tak v starostlivosti toho z rodičov, ktorý má na to lepšie predpoklady. Obaja rodičia majú rovnaké rodičovské práva a povinnosti, ktoré im vznikli zo zákona narodením dieťaťa, a preto obaja majú aj rovnaké právo podieľať sa na výchove dieťaťa, pokiaľ na ich strane neexistuje okolnosť, ktorá ich zo starostlivosti o dieťa vylučuje v tom smere, že ohrozuje stabilitu výchovného prostredia, prípadne je v priamom rozpore so záujmom dieťaťa. Zákon o rodine a ani Dohovor o právach dieťaťa nepriorizuje žiadneho z rodičov vo vzťahu k výkonu osobnej starostlivosti o maloleté deti, práve naopak, úprava rodičovských práv a povinností je koncipovaná na zásadne rovnoprávnom postavení oboch rodičov. Pre akékoľvek rozhodnutie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je podstatným posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú, ale o právne posúdenie veci, pričom záujem dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich výchovného pôsobenia, teda s ich predstavou o úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že je povinný rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom, pričom pokiaľ jeden z rodičov nie je schopný zabezpečiť druhému rodičovi právo podieľať sa na výchove dieťaťa, možno dôvodne pochybovať o výchovnej spôsobilosti tohto rodiča.

16. V tomto prejednávacom prípade sa otec návrhom doručeným súdu prvej inštancie dňa 2.10.2017 domáhal rozvodu manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvede, ktorým žiadal zveriť maloletého P. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch. Matka so striedavou starostlivosťou od začatia konania zásadne nesúhlasila, žiadala zveriť dieťa do svojej osobnej starostlivosti, určiť výživné zo strany otca vo výške 500 eur mesačne a upraviť styk otca s dieťaťom. Už v čase začatia konania matka upozorňovala na zdravotné problémy maloletého, bol sledovaný na imunoalergológii a ORL, podstúpil zákrok na urológii. Z obsahu preskúmaného spisu je zjavné, že otec bol svojvoľným rozhodnutím matky od jej odchodu zo spoločnej domácnosti v T. v októbri 2017 do domácnosti matkiných rodičov v G. vylúčený z akéhokoľvek výchovného pôsobenia na svojho syna, pretože od októbra 2017 až do januára 2020 sa stretával s dieťaťom len sporadicky, aj to za prítomnosti iných subjektov a v prítomnosti matky. Uvedené bolo preukázané aj tým, že na Okresnom súde v Prešove ako aj Krajskom súde v Prešove prebiehali viaceré konania o nariadenie neodkladných opatrení týkajúce sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas do rozvodu. Uznesením Okresného súdu v Prešove č.k. 29P/133/2017 z 8.1.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 9CoP/6/2018 z 15.3.2018 bol dočasne upravený styk otca s dieťaťom každý nepárny víkend od soboty 10.00 hod. do

neделе 18.00 hod. bez prítomnosti matky. Matka následne návrhom doručeným súdu 26.3.2018 žiadala neodkladným opatrením zakázať styk otca s dieťaťom z dôvodu, že mala podozrenie zo sexuálneho zneužívania dieťaťa zo strany otca, nakoľko si po dvoch návštevách maloletého u otca v januári 2018 mala všimnúť zvláštnosti v správaní sa dieťaťa, poukazovala na dve správy PhDr. Y. z februára 2018. Sexuálne zneužívanie potvrdené nebolo, pričom unesením Okresného súdu v Prešove č.k. 30P/74/2018-41 z 28.3.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 18CoP/19/2018 z 6.8.2018 bol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zákazu styku otca s dieťaťom zamietnutý. Uznesením ORPZ v Košiciach zo dňa 17.8.2018 č.k. ČVS: ORP-745/1-VYS-KE-2018 bolo trestné stíhanie vo veci sexuálneho zneužívania zastavené, pretože bolo nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý bolo vedené. Orgány činné v trestnom konaní vychádzali vtedy okrem iného aj zo znaleckého posudku znalkyne PhDr. D., ustanovenej v trestnom konaní, č. 71/2018 z 28.6.2018, ktorý bol zameraný na psychologické vyšetrenie ako aj vyšetrenie osobnosti maloletého. Zo záveru tohto posudku vyplýva, že ide o dieťa bez úzkostí, šťastné a spokojné, silne citovo závislé od matky, preferuje ju a iné osoby odmieta, čo je dopad toho, že bolo dlho s matkou, ktorá ho na seba viaže, neuvolňuje mu sociálny priestor na samostatnosť. Podľa znalkyne nie je potrebné, aby dieťa bolo skúmané iným odborníkom, ide o normálny vývin dieťaťa. Je potrebné poznamenať, že matka nesúhlasila so závermi tohto znaleckého posudku, pričom podala sťažnosť jednak proti uzneseniu ORPZ v Košiciach zo dňa 17.8.2018 č.k. ČVS: ORP-745/1-VYS-KE-2018 ako aj na znalkyňu PhDr. D. na MS SR, nakoľko mala za to, že nevzala do úvahy ňou predložené zistenia psychologičky PhDr. Y.. Zo spisu zároveň vyplýva, že matka v tejto súvislosti súdu prvej inštancie následne doručila aj súkromný znalecký posudok znalca PhDr. M. č. 41/2018 z 19.11.2018, ktorý bol vypracovaný na žiadosť matky za účelom zhodnotenia osobnosti maloletého dieťaťa z dôvodu podozrenia zo sexuálneho zneužívania. Zo záveru tohto posudku je zrejmé, že maloletý má veľmi blízky vzťah k matke, otca odmieta, resp. tento pre neho predstavuje problémovú osobu, o ktorej odmieta hovoriť. Znalec zároveň udáva, že v rámci svojich zistení nezískal poznatky, ktoré by predstavovali indikácie pre ďalšie znalecké dokazovania, resp. pre dokazovanie znalcom z iného odboru.

17. Z dôvodu neprebíhajúceho styku ako aj za účelom zlepšenia komunikácie medzi rodičmi bolo rozhodnutím Okresného súdu v Prešove účastníkom konania uložené výchovné opatrenie - odborné poradenstvo na RPPS ÚPSVaR Prešov, pričom v rámci výchovného opatrenia mal byť kontakt medzi otcom a dieťaťom nadviazaný cez akreditovaný subjekt Návrat, o.z. v Prešove, kde sa mali otec so synom zbližiť za asistencie odborníkov. Je zrejmé, že ani takýmto spôsobom sa styk nepodarilo naštartovať. Ďalším dôkazom preukazujúcim skutočnosť, že styk otca s dieťaťom riadne neprebíhal, bolo aj konanie o nariadenie výkonu rozhodnutia - uznesenia č.k. 9CoP/6/2018 z 15.3.2018, začaté na návrh otca, vedené pod sp. zn. 30Em/3/2018 z dôvodu, že matka mu neumožňovala žiaden kontakt s maloletým, ani telefonický, neinformovala ho o zdravotnom stave dieťaťa, neustále poukazovala na zdravotné problémy dieťaťa. Uvedené potvrdila matka aj vo svojom vyjadrení k návrhu otca v konaní sp. zn. 30Em/3/2018, kde uviedla, že styk sa nerealizuje od 10.4.2018 z dôvodu podozrenia z trestného činu sexuálneho zneužívania, predtým neprebíhal z dôvodu častého ochorenia dieťaťa. Uznesením Okresného súdu v Prešove č.k. 30Em/3/2018-94 z 27.7.2018 bol nariadený výkon rozhodnutia - uznesenia 9CoP/6/2018 z 15.3.2018.

18. Je potrebné poznamenať, že matka na zákaze styku otca s dieťaťom trvala aj naďalej, vo svojom podaní zo dňa 7.6.2018 žiadala zakázať styk aj rozhodnutím vo veci samej č.k. 11P136/2017, aj pri znaleckom vyšetrení u PhDr. P. v roku 2019 bola naďalej presvedčená, že otec je vinný zo sexuálneho zneužívania syna.

19. Matka svoju odvolaciu argumentáciu založila na tvrdení o neodôvodnenosti a tendenčnosti znaleckého posudku PhDr. P. zo dňa 6.5.2019, ktorá v čase vyšetrenia maloletého dieťaťa nemala vedomosť o Aspergerovom syndróme dieťaťa, preto k nemu pristupovala ako k zdravému dieťaťu, šetrenie tak uskutočnila nevhodným spôsobom a tým nedospela k objektívnym záverom. Odvolací súd preskúmaním prejednávaneho spisu dospel k záveru, že námietky matky proti znaleckému posudku PhDr. P. nie sú opodstatnené, pretože matka v konečnom dôsledku nesúhlasí so závermi posudku, nakoľko nezodpovedajú jej predstave o výkone rodičovských práv a povinností k maloletému. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že osobnosť maloletého dieťaťa bola pred vypracovaním znaleckého posudku PhDr. P. vyšetrená aj inými znalcami z odboru psychológie, odvetvia klinická psychológia detí a dospelých, a to PhDr. D. (ZP č. 71/2018 z 28.6.2018) a PhDr. M. (ZP č. 41/2018 z 19.11.2018), ktorí taktiež vo svojich záveroch u maloletého nezistili žiadne poruchy

psychického charakteru, pričom uviedli, že ide o normálny vývin dieťaťa a nie je potrebné, aby dieťa bolo skúmané iným odborníkom. Je síce pravda, že tieto znalecké posudky neboli vypracované priamo v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvoze, keďže PhDr. D. bola ustanovená v trestnom konaní týkajúcom sa trestného stíhania otca a PhDr. M. vypracoval následne súkromný znalecký posudok na žiadosť matky v súvislosti s jej pretrvávajúcim presvedčením o sexuálnom zneužívaní maloletého zo strany otca, avšak aj títo znalci na základe svojich odborných znalostí nepochybne vyšetrili osobnosť maloletého dieťaťa. Preto je vysoko pravdepodobné, že pri akýchkoľvek pochybnostiach týkajúcich sa psychického stavu maloletého by tieto podozrenia avizovali a neuvádzali by v závere svojich znaleckých posudkov, že nie je potrebné, aby dieťa bolo skúmané iným odborníkom, ide o normálny vývin dieťaťa, resp. že vyšetrením dieťaťa neboli zistené žiadne indikácie pre ďalšie znalecké dokazovania, resp. pre dokazovanie znalcom z iného odboru.

20. Odvolací súd preto rovnako ako súd prvej inštancie nemal pochybnosti o záveroch znaleckého posudku PhDr. P. zo dňa 6.5.2019, nakoľko bol vypracovaný znalcom vo svojom odbore, pričom závery predmetného posudku sú jasné, logické a presvedčivé. Je potrebné uviesť, že v rámci hodnotenia dôkazov súd ani iný účastník konania nie je oprávnený posudzovať znalecký posudok z hľadiska jeho odborných záverov, pretože k tomu zjavne nemajú požadované odborné znalosti. Súd však musí hodnotiť znalecký posudok komplexne z hľadiska prípravy znaleckého skúmania, zadávaovania podkladov pre znalca v priebehu znaleckého skúmania, vierohodnosti teoretických východísk, ktorými znalec odôvodňuje svoje závery, spoľahlivosti metód použitých znalcom a spôsobu vyvodzovania záverov znalca. Súd nemôže akceptovať také závery znalca, ktoré nezodpovedajú skutkovým zisteniam, resp. sú v rozpore so zásadami logiky, prípadne prekračujú rámec odborného posúdenia. V tomto prejednávacom prípade mala znalkyňa k dispozícii všetky potrebné podklady pre znalecké skúmanie, pričom jej závery vychádzajú z vyšetrovacej časti, na základe znalkyňou vybraných znaleckých metód uvedených v znaleckom posudku, jej závery sú logické a zodpovedajú aj ostatným skutkovým zisteniam vyplývajúcim z obsahu spisu. Na druhej strane znalcovi zásadne nepatrí vyjadrovať sa k prejednávanej veci, ani navrhovať konkrétnu úpravu práv a povinností rodičov vo vzťahu k dieťaťu, tieto môžu mať len odporúčací charakter, pričom súd na ne môže, ale nemusí prihliadať, keďže otázka vhodnosti konkrétnej úpravy výchovného prostredia či úpravy styku z hľadiska frekvencie, rozsahu či obmedzení nie je otázkou odbornou, ale právnym posúdením veci, ktoré súd hodnotí z hľadiska ostatných dôkazov vykonávaných v konaní. Je zjavné, že závery znaleckého posudku potvrdili hyperprotektívne a ochranárske správanie matky k maloletému, v dôsledku ktorého malo dieťa bezdôvodne, zámerne a cielene dlhodobo znemožňovaný styk s otcom, ktorý bol upravený súdnym rozhodnutím. Uvedené bolo potvrdené v kontexte ďalších dôkazov vykonaných v konaní, akými sú výpovede rodičov, ich písomné podania, správy kolízneho opatrovníka a pod. I keď matka v odvolaní „ospravedlňuje“ svoje konanie tým, že jej snaha vylúčiť dieťa z kontaktu s otcom v priebehu roka 2018 nebola iracionálna, nakoľko jej bolo autoritami odporúčané pozastaviť kontakt až do vyšetrenia veci, zo spisu vyplýva, že matka trvala na zákaze styku ešte dlho po tom, čo bolo trestné stíhanie týkajúce sa údajného sexuálneho zneužívania zastavené. Je potrebné zdôrazniť, že matka aj počas znaleckého vyšetrenia u PhDr. P. v žiadnom prípade nesúhlasila so striedavou osobnou starostlivosťou, pričom trvala na tom, aby styk otca s dieťaťom v dôsledku jej presvedčenia, že otec je „úchylný“, prebiehal len za jej prítomnosti. Rodičia napriek uloženému výchovnému opatreniu neboli schopní komunikovať, nevedeli sa dohodnúť ani na základných veciach, preto v žiadnom prípade neboli splnené podmienky pre zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti v zmysle ust. § 24 ods. 2 Zákona o rodine, nakoľko to nebolo v záujme dieťaťa a neboli by tak lepšie zaistené potreby dieťaťa. Súd prvej inštancie preto správne s poukazom na ust. § 25 ods. 4 Zákona o rodine zveril maloleté dieťa do osobnej starostlivosti otca, nakoľko bolo nevyhnutné, aby sa maloletý stabilizoval a čo najskôr nadobudol pozitívny vzťah k otcovi, pretože napriek presvedčeniu matky o nevhodnosti styku dieťaťa s otcom neexistovala žiadna relevantná skutočnosť, ktorá by styku otca s dieťaťom bránila.

21. Je paradoxné, že matka, ktorá bola počas celého trvania konania radikálne proti striedavej starostlivosti a preukázateľne bránila otcovi čo i len v styku s dieťaťom, v odvolaní namieta, prečo znalkyňa P. neporovnala svoje odporúčania so všeobecne uznávanými výhodami striedavej starostlivosti, ktorá by podľa nej bola lepším základom pre obnovenie komunikácie rodičov. Uvedená odvolacia argumentácia matky sa javí byť zmätočná a do istej miery aj účelová z toho dôvodu, že matka v odvolaní prioritne navrhuje zveriť maloletého do svojej osobnej starostlivosti a v odvolacej replike dokonca navrhuje styk maloletého P. s otcom neupraviť, nakoľko podľa nej sa má dieťa samé rozhodnúť, kedy sa chce s otcom stretávať. Matka potvrdzuje, že jej komunikácia s otcom je prísne formálna a

stručná. Ako alternatívu navrhuje zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti. Na druhej strane otec tvrdí, že komunikácia medzi rodičmi bola spočiatku obtiažna a zo strany matky nepriateľská, avšak matka ho mala osloviť, či by bolo možné nájsť nejaké iné riešenie. Otec tvrdí, že prihliada len na najlepší záujem maloletého dieťaťa a úvahu o striedavej starostlivosti považuje za predčasné riešenie. S prihliadnutím na všetky okolnosti a genézu prejednávaného prípadu je zjavné, že v situácii, kedy sa maloletý adaptoval na prostredie u otca, v ktorého starostlivosti sa nachádza od 31.1.2020, pričom otec plne rešpektuje právo matky stretávať sa so synom, by nepochybne nebolo v jeho záujme opätovne meniť jeho výchovné prostredie zverením dieťaťa do osobnej starostlivosti matky bez úpravy styku s otcom, pretože by hrozilo riziko opätovného návratu situácie, kedy styk otca s dieťaťom bezdôvodne neprebíhal, čo bolo jednoznačne v rozpore s právom dieťaťa na výchovu a starostlivosť obidvoch rodičov. Rozhodnutie súdu prvej inštancie takto plne rešpektuje zákonnú úpravu vyplývajúcu z ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine, ktorý implementuje práva dieťaťa vyplývajúce z Dohovoru o právach dieťaťa (predovšetkým jeho čl. 7 a 8), ako aj čl. 41 ods. 4 Ústavy SR.

22. Vo vzťahu k odvolacej argumentácii matky týkajúcej sa striedavej osobnej starostlivosti, ktorú pripúšťa ako alternatívu svojej výlučnej starostlivosti, odvolací súd považuje za potrebné dať do pozornosti určitý rozpor v jej tvrdeniach, nakoľko matka síce na jednej strane tvrdí, že dieťa má Aspergerov syndróm, t.j. jednu z niekoľkých porúch autistického spektra, v dôsledku ktorého vyžaduje stereotypy, pravidelnosť, nemennosť, čo sa týka prostredia ako aj sociálnych situácií, na druhej strane pripúšťa zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti, s čím je prirodzene spojené striedanie prostredí a situácií.

23. Odvolací súd pri preskúvaní predmetnej veci dospel k záveru, že zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov by za súčasného stavu, kedy sa dieťa vyše roka nachádza v starostlivosti otca a je v pravidelnom kontakte s oboma rodičmi, nebolo v záujme maloletého dieťaťa a neboli by tým lepšie zaistené jeho potreby. Je otáznne, do akej miery je matka skutočne stotožnená so striedavou starostlivosťou, keď v priebehu celého trvania konania neustále spochybňuje rodičovské kompetencie otca, priznáva, že ich komunikácia s otcom je nefunkčná, prísne formálna a stručná, pričom je presvedčená, že vzťah otca so synom sa zrejme nikdy nezlepší, ak otec nezmení prístup k nemu. Pokiaľ má matka predstavu, že práve striedavá starostlivosť by prispela k obnoveniu komunikácie rodičov, odvolací súd zdôrazňuje, že rodičia už počas konania mali možnosť obnoviť svoju komunikáciu aj prostredníctvom uloženého výchovného opatrenia, pričom ako to vyplýva zo spisu, bezúspešne.

24. K odvolacej námietke matky o tom, že znalkyňa PhDr. P. neprihliadala pri vypracovaní znaleckého posudku na správy MUDr. O., pričom tieto správy nevyhodnotil ani súd prvej inštancie, odvolací súd zdôrazňuje, že v čase vyhlásenia napadnutého rozsudku mal súd prvej inštancie k dispozícii tri správy MUDr. O., a to z 12.8.2019, 10.12.2019 a 7.1.2020, s ktorými sa riadne v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vysporiadal. Z lekárskej správy zo dňa 12.8.2019 vyplýva, že dieťa prišlo na prvé vyšetrenie k psychiatricke s matkou na základe odporúčania psychologičky PhDr. Y., ktorá vyšetrovala dieťa v čase údajného sexuálneho zneužívania dieťaťa. Z obsahu správy z 12.8.2019 vyplýva, že psychiatricka mala k dispozícii matkou predloženú správu PhDr. Y., ktorá potvrdzuje, že dieťa do styku s otcom neprichádzalo od 10.2.2018 na základe jej odporúčania, od 15.3.2019 sa stretávajú v centre Návrat, kam dieťa odmieta chodiť. Diagnostickým záverom tejto správy je závažná reakcia na stres, úzkostná porucha v detstve a podozrenie na Aspergerovu poruchu, lekárka odporúča, aby styk otca s dieťaťom prebiehal za prítomnosti matky, striedavá starostlivosť nie je vhodná. Záverom lekárskej správy z 10.12.2019 sú diagnózy - iná reakcia na ťažký stres, Aspergerov syndróm, zmiešaná špecifická vývinová porucha, úzkosť z odlúčenia v detskom veku. Odporúča dieťa ponechať v starostlivosti matky. Podľa správy zo dňa 7.1.2020 dieťa nie je na stretávanie s otcom pripravené, v závere sú uvedené diagnózy iná reakcia na ťažký stres, iná vývinová porucha reči a jazyka, Aspergerov syndróm.

25. Odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, pri rozhodovaní neprihliadol na matkou predložené lekárske správy MUDr. O., ktoré nie sú dostatočne relevantným dôkazom preukazujúcim tvrdenia matky, vzhľadom na to, že pri vyšetrení dieťaťa boli zohľadňované len vyjadrenia matky, na základe ktorých psychiatricka formuluje svoje závery a odporúčania, ktoré navyše prekračujú rámec jej odbornosti, keďže psychiatrovi rovnako ani znalcovi v zásade nepatrí vyjadrovať sa k prejednáwanej veci, ani navrhovať konkrétnu úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, nakoľko takéto závery zasahujú do rozhodovacej právomoci súdu, či už v rámci hodnotenia dôkazov alebo rozhodnutia vo veci. Ďalej je potrebné zvýrazniť, že psychiatricka neobjektivovala udania matky konfrontáciou s

otcom a podľa názoru odvolacieho súdu je pre záver o tom, čo spôsobuje údajné zdravotné problémy dieťaťa nepochybne dôležité, aby osoba podávajúca odborné vyjadrenie, teda aj ošetrojúci lekár či psychiater, disponoval komplexnými informáciami podanými oboma rodičmi dieťaťa. Napokon nemožno nespomenúť skutočnosť, že otec sa o vyšetreniach dieťaťa dozvedel len z podaní matky doručených do súdneho spisu. Vzhľadom na uvedené odvolací súd na tieto lekárske správy pri rozhodovaní neprihliadol a považuje ich za účelové dôkazy vyprodukované matkou na preukázanie pre ňu jediného prijateľného modelu starostlivosti o maloletého, a to ponechanie dieťaťa v jej osobnej starostlivosti, resp. toho času aj napriek odlišnému stanovisku MUDr. O., jeho zverenie do striedavej osobnej starostlivosti. Je potrebné uviesť, že matka v priebehu odvolacieho konania predložila súdu ďalšiu správu MUDr. O. zo dňa 1.6.2020, z ktorej vyplýva, že dieťa bolo objednané na vyšetrenie 31.7.2019 na odporúčanie komisárky pre deti. Objektívne údaje podávala matka. V čase vypracovania tejto správy bolo dieťa zverené do výchovy otca, o čom bola psychiatrická informovaná. Obsahom tejto správy sú jednak predchádzajúce lekárske správy z 12.8.2019 a 7.1.2020, okrem toho matka predložila lekárske závery z vyšetrení PhDr. P. a PhDr. Č., ku ktorým sa psychiatrická následne vyjadruje a zároveň ich spochybňuje. Psychiatrická zároveň uvádza, že dňa 27.1.2020 sa k nej dostavil otec, ktorý ju informoval, že preberá dieťa do svojej starostlivosti, čo ona nepovažuje za vhodné. Zo správy z 1.6.2020 nevyplýva, že by sa na vyšetrení zúčastnilo aj maloleté dieťa. Uvedený postup psychiatricky nemožno hodnotiť inak, ako vysoko neprofesionálny, prekračujúci jej kompetencie a v samotnom dôsledku poškodzujúci práva dieťaťa.

26. Matka na preukázanie psychického stavu maloletého dieťaťa počas konania, vrátane odvolacieho, predkladala množstvo rôznych správ od viacerých subjektov týkajúcich sa psychologických, príp. špeciálnopedagogických vyšetrení maloletého dieťaťa, ktoré absolvovala v období pred ale aj po vyhlásení napadnutého rozhodnutia, okrem toho predložila ďalšiu správu z psychiatrického vyšetrenia maloletého Doc. MUDr. Š.Č., CSc. zo dňa 27.1.2020, ku ktorému sa matka dostavila na základe odporúčania MUDr. O., kde v závere správy uvádza diagnózy závažná reakcia na stres, úzkosť z odlúčenia v detskom veku, úzkostná porucha v detstve, susp. vývin F90 ADHD u detskej osobnosti s aspergeroidnými rysmi. Vzhľadom k tomu, že tieto vyšetrenia boli realizované bez prítomnosti otca, pričom tieto subjekty mali k dispozícii len jednostranné vyjadrenia a hodnotenia situácie len zo strany matky, bez možnosti vysvetlenia a konfrontácie s otcom, odvolací súd nepovažoval tieto listinné dôkazy za relevantné, teda majúce aspoň minimálny potenciál preukázať rozhodné skutkové poznatky vo vzťahu k posúdeniu vhodnosti určitého modelu zabezpečovania starostlivosti o maloleté dieťa, a preto ich ako dôkaz nevykonal (§185 ods. 1 CSP).

27. Na záver v súvislosti s odvolacou námietkou matky o zaujatosti znalkyne PhDr. P. z dôvodu nadštandardných vzťahov s otcom odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že v čase nariadenia znaleckého dokazovania uznesením zo dňa 12.11.2018 č.k. 11P/136/2017-284 matka námietky proti osobe znalkyne nepodala a teda jej zaujatosť nenamietala. Negatívny postoj k znalkyni matka nadobudla až po vypracovaní znaleckého posudku, s ktorého závermi nesúhlasila. Pokiaľ ide o prítomnosť znalkyne počas realizácie výkonu rozhodnutia dňa 31.1.2020 na Okresnom súde Prešov, odvolací súd konštatuje, že nie je oprávnený posudzovať správnosť postupu príslušného súdu, avšak je zrejme, že uvedená znalkyňa tam bola prítomná práve z dôvodu, aby odňatie dieťaťa prebehlo pod odborným psychologickým dohľadom a keďže išlo o psychologičku, s ktorou už dieťa bolo v kontakte a ktorá zároveň poznala pozadie uvedeného prípadu, jej prítomnosť bola nepochybne v záujme dieťaťa. Rovnako je potrebné prihliadať aj na následné terapeutické služby poskytované maloletému dieťaťu v období po jeho zverení do osobnej starostlivosti otca, ktoré sú nepochybne v prospech dieťaťa. Vzhľadom na uvedené nemožno dospieť k záveru, že znalecký posudok podal znalec vylúčený z dôvodu zaujatosti, teda majúci určitý kvalifikovaný pomer k veci, k účastníkom konania, či ich zástupcom, alebo zúčastneným osobám (§ 59, § 49 CSP).

28. Odvolací súd preskúmal aj súvisiaci výrok o výživnom, i keď odvolateľka žiadne argumenty spochybňujúce závery súdu v tejto časti nevzniesla a dospel k záveru, že určené výživné zodpovedá zákonným kritériám určovania výživného rodičov k dieťaťu vyplývajúcim ustanovení Zákona o rodine citovaných v napadnutom rozsudku.

29. Pretože súd prvej inštancie vo veci správne a zákonne rozhodol, pričom odvolateľka v odvolaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvoze, odvolací súd rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP v

napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdil, podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa stotožnil s jeho odôvodnením a vysporiadal sa s podstatnou odvolacou argumentáciou odvolateľky.

30. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).